

בעזרה"ת עיון תורני שכונת אֵתְּ הַלֵּל שֶׁל תְּנִידָה

גליון 788

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

איך אנשים גדולים נופלים?

פרשת ויקרא פותחת את ספר הקרבנות ועוסקת בחלק הפחות נעים של החיים: אדם שכשל ומעד והתרחק מה' יתברך. פרק ד' עוסק בקרבנות חובה, הפרק מתחיל עם חטא הכהן הגדול: "אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם". אחר כך ממשיך עם חטא כלל ישראל שטעה בהוראת בית דין הגדול "ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם מעיני הקהל". בסוף הפרק מדובר על חטא האדם הפרטי "ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ".

בפתח האהל

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר". המילים הראשונות "ויקרא אל משה" לכאורה מיותרות, שהרי מיד לאחר מכן כותבת התורה "וידבר ה' אליו". מדוע החומש אינו פותח במשפט "וידבר ה' אל משה מאהל מועד לאמר"? מהי משמעותה של הקריאה שקדמה לעצם האמירה?

רש"י מסביר: "ויקרא אל משה: לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה, לשון חיבה". ננסה להסביר את כוונתו במילים שלנו ונציג שתי סיטואציות. א. אדם פוגש חבר באקראיות גמורה בעת לכתו ברחוב, והם מחליטים לשבת יחד לכוס קפה ולשוחח על הא ועל דא. ב. אדם מתקשר לחבר ותיק, והוא מזמין אותו לבוא אליו בשעה מסוימת לשיחת רעים. הסיטואציה הראשונה מוכיחה על היכרות וחברות בין השניים, אולם אין ספק, שהסיטואציה השנייה מצביעה על חיבה יתירה, שהרי הפגישה ביניהם אינה נעשתה באקראיות ובדרך אגב, אלא מתוך כוונה תחילה ומתוך השתוקקות שקדמה לפגישה עצמה.

להבדיל, כהקב"ה דיבר עם משה, הוא לא "שוחח" עמו באופן אקראי או רק כדי להעביר לו מידע, אלא הוא קודם קרא וזימן אותו, מתוך חיבה וציפייה לעצם המפגש ביניהם, ורק אחר כך הוא דיבר עמו והעביר לו את מצוות התורה או כל מידע אחר.

קריאת החיבה דווקא בפתחו של ספר ויקרא מלמד אותנו דבר גדול: ספר ויקרא הוא ספר לא קל, שהרי הוא עוסק בחטאים, מעידות וכישלונות של אדם. אולם בורא עולם מלמד אותנו, לפני שמתחילים לדבר עם אדם על חטאיו ולהשמיע לו מוסר, יש להקדים קריאה של חיבה. כשיש קריאה של חיבה, אפשר גם לדבר על דברים לא נעימים. גם כאשר מחליטים להשמיע דברי תוכחה למישהו, מחובתנו לפנות אליו קודם בקריאה של חיבה.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

אולם באמצע הפרק מדובר על חטא ה"נשיא", המלך או נשיא הסנהדרין ותיבת הפתיחה שונה: "אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה". לא "אם" קרה, אלא "כשיקרה", בעת ובשעה שיקרה והמלך או הנשיא יחטאו. מה השינוי הזעיר? רבינו עובדיה ספורנו, מסביר כי זו לא שאלה של אם אלא של מתי. כשהמלך יחטא, כשהוא בוודאי ייפול כי כך דרכו של עולם: "הכוח משחית". כשאדם עומד בראש הפירמידה והכל אפשרי, הוא ינצל את האפשרויות לגנוב ולזלול בשיכרון כוח. כך אומר משה בשירת האזינו: "וישמן ישורון ויבעט שמנת עבית כשית". אולם רש"י מביא פירוש אחר לחלוטין: "אשר נשיא יחטא - אשרי הדור שהנשיא נותן לב להביא כפרה על שגגתו וקל וחומר שמתחרט על זדונותיו... [כי] אם המלך שאין לבו כפוף מרגיש ומביא קרבן על שגגתו, כל שכן שההדיוטות מרגישים [ומביאים קרבן על שגגתם]". המילה "אשר" היא מלשון "אושר" ושמחה, זאת מחמאה ותעודת כבוד לדור כזה, שהמלך כנה ומודה בחטאי שגגה שלו וקל וחומר בחטאי מזיד. הוא לא מסלף את העובדות, הוא לא מאשים אחרים, אלא מודה בפומבי על כשלו ומבקש עליהם מחילה. דור כזה הוא מאושר, משום שיושרו של המלך מציב מראה בעיני העם ומחלחל אל הציבור. וכאן עולה שאלה פשוטה שמציקה לכל אדם: איך אנשים גדולים נופלים? <<המשך באהל לחידוש>>

אֵתְּ הַלֵּל הַשָּׁבִיעַ
הדלקת נרות מוצאי שבת
7:40 6:41
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

**אמא: דני, תנקה בבקשה את האבק.
דני: למה אנחנו צריכים אבק נקי?**

לבני ישראל לא היה זמן להתפוח את הלחם אבל לעשות בו 139 חורים עם מזלג היה להם זמן!!!???

שר האוצר, ביקר באוניברסיטה העברית והסטודנטים הציפו אותו בתביעות: "אנחנו צריכים דיור מוזל", "הקלות בשכר לימוד", "הנחה בארנונה". השר אמר לעוזר הצמוד לרשום הכל וכשיצאו אמר בביטול: "אתה יכול להשליך את הפתק לפח הזבל". משם המשיכו לביקור בבית סוהר. האסירים העלו תביעות: "מסך בכל תא", "בריכת שחיה", "יותר שעות בקיוסק". המזכיר רשם הכל וכשיצאו אמר השר: "תשמור את הדף ונטפל בו מיד שנגיע למשרד. תבין, סטודנט כבר לא אהיה, אבל לכלא? מי יודע..."

קבוצת חברים נהגה להיפגש אחת לעשר שנים כדי לבלות ערב ביחד. כשהם הגיעו לגיל חמישים התלבטו לאן ללכת ואחד הציע את המסעדה של ליאון. "האוכל שם מצוין ותפריט היינות עשיר". כשהגיעו לגיל שישים לא הצליחו לגבש הסכמה ואחד הציע שוב את המסעדה של ליאון. "האווירה שם שקטה, המוסיקה רגועה והמלצרים אדיבים. מתאים לגיל המתקדם שלנו". בגיל שבעים התווכחו לאן ללכת ואחד הציע שוב את המסעדה של ליאון. "יש מעלית בכניסה והכנה לכיסאות גלגלים".

הגיע גיל שמונים והם לא הצליחו להסכים על מקום אהוב. אחד הציע את המסעדה של ליאון. מישהו אחר ענה בשקט: "רעיון טוב, נדמה לי שאף פעם לא היינו שם..."

אבא בדואי צועד עם בנו בדרך. הילד שואל: "אבא, למה קוראים לירח ירח?" האבא עונה: "לא יודע". הילד שואל: "אבא, למה לחתול יש ארבע רגליים?" האבא עונה: "וואלה, לא יודע". חולפות עוד כמה דקות והילד שואל: "אבא, למה השמש זורחת במזרח?" האבא שוב לא יודע. הילד שואל פתאום: "אבא, השאלות שלי מפריעות לך?" - "בכלל לא, עונה האבא, אם לא תשאל איך תדע?"

בכל ענייני העלון אפשר לפנות למייל:
8444774@Gmail.com

<<המשך>> הם כל כך גדולים ומודעים לכל מה שיש להם להפסיד, איך אינם מתאפקים? מדובר הרי באנשים שהקדישו את כל כוחם ומרצם להגיע לרום מעלתם, וכיצד פיתוי של רגע גובר על תאוות ההצלחה ומרדים את החשיבה? איפה השכל?

אותה שאלה ביחס לכל אחד ואחת מאתנו: כולנו עושים טעויות וחלק מהטעויות הן כאלו שמשוגלות למוטט חיים (ח"ו), והשאלה העצומה היא: מה חשבנו? איך פיתויי היצר גברו על השכל הישר?

אנשים נופלים בטעויות כי הם משתכנעים שזה המעשה הנכון. היצר הרע ברשעותו הופך את הרע לטוב ומציג את המעשה הנורא ביותר כמו הדבר הנכון ביותר. כשאדם נופל וחוטא, הוא באמת לא מרגיש שעושה דבר רע, הוא נופל בדמיונות שזה הדבר הנכון לעשותו. אומר הבעש"ט על הגמרא (סוכה נב). "לעתיד לבוא עושה הקב"ה סעודה לצדיקים ושוחט את היצר הרע". שאל הבעש"ט:

איפה הצדק? מה פתאום לשחוט את היצר והרי עשה תפקידו? התפקיד שהועיד לו הקב"ה הוא להיות המסית והמדיח, ואם כן עשה בדיוק את תפקידו? אדרבה, מגיע לו שכר על עמידה מעולה ביעדים? אמר הבעש"ט: התשובה נמצאת בגמרא במסכת שבת (עה.):

הגמרא דנה "שוחט משום מאי חייב?". למה אסור לשחוט בהמה בשבת והרי לא הייתה שחיטת בהמה וחייה בהקמת המשכן וכליו? עונה הגמרא: "שוחט חייב משום צובע". השוחט חייב כי התפשטות הדם סביב בית השחיטה מזכירה את מלאכת צביעת העור. פירש הבעש"ט במבט פנימי: "שוחט משום מאי חייב?".

היצר הרע ששוחט את האדם ואת כל מה שבנה בעמל חייו – למה חייב והרי עשה מלאכתו? "משום צובע": הוא צובע את עצמו בצבעים לא לו. היצר הרע לובש תחפושת של ידיד, של חסיד וירא שמים ומתחזה לדמות אחרת ממה שהוא. היצר הרע דומה ל"צובע" שמעמיד פנים של מת כדי שהציידים יניחו לו לנפשו.

ועל זה לא קיבל רשות. הקב"ה התכוון שהיצר הרע יבוא באומץ, בפנים גלויות, ויאמר כי הרע הוא רע אבל כדאי להנות. נכון שמדובר ברעל, אבל זה רעל מתוק והנאה של רגע שווה את הסיכון. אבל היצר הרע הסיר את הדמות של המפלצת וצבע את עצמו בצבע ורוד של שושנים. בתחילה היה היצר נראה כמו השטן. אבל אף אחד לא הקשיב לו. החליט היצר הרע להחליף מיתוג ולבוא בתחפושת חדשה. הוא לבש טלית עם עטרת כסף ומגיע כמו מלאך!.

"כדאי לך לקום מאוחר, כי כך תתפלל אחר כך בכוונה גדולה. כדאי לך לדחות את מתן הצדקה כי מחר תיתן כפול. הדבר הנכון הוא לדבר לשון הרע ולהתקוטט עם החבר ההוא בבית הכנסת כדי ללמד אותו לקח". מה המסקנה? הלקח הוא לא להאמין לתעותועים של היצר. להיות מוכנים לכך שמדובר ברמאי ולדחות את טיעונו.

אהל המעשה

פעם ישבו האחים הצדיקים רבי אלימלך ורבי זושא זיע"א ושפכו את הלב בענייני עבודת ה'. שאל רבי אלימלך את רבי זושא: "אחי האהוב, הרי מובא בספרי קבלה שכל נשמות ישראל היו כלולות בנשמתו של אדם הראשון ואם כן כולנו היינו חלק מהלבטים האיומים שלו אם לקחת מהפרי או לא לקחת? אם להתפתות לחוות שהתפתתה לנחש או לציית בתמימות לדברי ה'? זושא אחי, למה לא תפשת בידו של אדם הראשון ועצרת אותו לקחת מהפרי?" "מייילך, אחי האהוב", ענה רבי זושא: "אם אדם היה נמנע מהחטא, היינו חיים עד היום עם הספק מה הפסדנו? אולי המתין שם טעם מתוק שלא ידענו כמותו? אחרי שחטא למדנו את מחירו של החטא, כיצד הרע הוא רע ומאחורי "תאוה הוא לעיניים" מסתתר "בעצב תלדי בנים ובזעת אפיך תאכל לחם".

הצדיק רבי נחום מטשרנוביל היה עני ואביון. החסידים תרמו לו כסף אך הוא היה נותן הכול לעניים ולא משאיר כלום לצרכי ביתו. פעם הגיע בתו לגיל הנישואים ותכננו חתונה מכובדת כראוי לבתו של הרבי, אבל הגבאי ידע את האמת: אין בקופת המשפחה רובל אחד לממן את האירוע.

הגבאי חשב והחליט לחכות שיבוא חסיד עשיר לבקר את הרבי ויספר לו את המצב. התוכנית עבדה היטב ואחרי כמה ימים הגיע אחד הגבירים של חצר טשרנוביל לבקר את רבי נחום. הגבאי עצר אותו וגילה את המצב הדחוק בו שרויה הקופה, וביקש כי כשימסור היום לרבי את הנדבה השנתית, ידגיש כי הוא נותן זאת עבור הצרכים האישיים של המשפחה ולא עבור המוסדות או כל מטרת חסד חשובה. החסיד יצא והגבאי התכוון לבקש את הכסף מהרבי, אבל בדיוק נכנס חסיד נוסף וסיפר בדמעות כי הוא עומד לחתן את בתו וזקוק להלוואה דחופה. הרבי הוציא את הכסף ונתן לו.

הגבאי לא היה יכול להתאפק והתאונן שהמצב בבית קשה והחתונה בפתח ואיך מחלק הרבי את כספו לאחרים? הרבי השיב שהוא התכוון לקחת את הכסף, אבל לא היה יכול לעמוד בפני תחנוני האיש ומסר לו. ואז הוסיף הרבי: "אני רוצה לשתף אותך בתעלומות לבבי. כשאותו חסיד בכה על מצבו, רציתי לתת לו את הכסף, אבל אז נכנסה בי מחשבה אחרת, אולי עדיף לחלק את הכסף לכמה חסידים עניים ולא לתת הכול לאדם אחד? מדובר הרי בסכום ענק שיכול לכלכל כמה משפחות? התלבטתי והיססתי ולא ידעתי מה להחליט.

אבל אז הבנתי שזה רק תעלול של היצר. עובדה היא שכאשר חשבתי קודם לקחת אותו לעצמי, לא עלתה בי מחשבה כזו שאולי מוטב לחלק אותו לחמשה אנשים, רק כשרציתי לתת לאחרים, פתאום בא הרעיון אולי תדחה את הנתינה לחמישה נזקקים...

היה פעם יהודי מבוגר שהיה לו בן יחיד, ילד צעיר, יום אחד קרא היהודי לעבד שלו ואמר לו "אני מרגיש שימיי אוזלים ולכן אני רוצה לכתוב צוואה ואתה תוציא אותה אל הפועל ביום מותי, העבד הביא דף ועט ובעל הבית החל לכתוב "לעבדי היקר, לאחר פטירתתי מה שאתה רוצה תיתן לבן שלי ואת השאר תיקח לעצמך" העבד מסתכל ולא מאמין אבל מעדיף לשתוק, עברו כמה שבועות והאבא נפטר, העבד מוציא את כתב הצוואה ומראה לבן, הבן ההמום הלך מיד לרב ואמר לרב "אני בטוח שנפלה כאן טעות, אבא מאוד אהב אותי ולא היה משאיר אותי כך" הרב קרא לעבד וביקש לראות את הצוואה, לאחר שהתבונן בצוואה שאל את העבד "ובכן מה החלטת לתת לבן?" אמר העבד החלטתי שאני אקח 95 אחוז מהנכסים ואתן לבן 5 אחוז, חייד הרב ואמר לו אם כן תן לבן 95 אחוז וקח לך 5 אחוז שהרי האבא כתב "מה שאתה רוצה תן לבן שלי" אתה רוצה 95 אחוז? את זה תתן לבן...!"

"ויקרא אל משה וידבר אליו ה' מאהל מועד לאמור"

הסבר לאל"ף זעירא במילה ויקרא – מובא בספר "ייסוד צדיק" להרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע שפעם בשבת פרשת ויקרא קרא ואמר: "דער רבוש"ע האט זיך קליין גימאכט און בעט פון אידישע קינדער קרבנות" (כביכול הקב"ה מקטין עצמו ומבקש קרבנות מבני ישראל).

שם אבותי

לפני כחודשיים בשיעור הקבוע הגיעו להשתתף הורים עם בתם בת ה-17
 הבת יושבת בכיסא גלגלים לאחר שעברה תאונת דרכים קשה לא עלינו, לאחר
 השיעור ביקשו ההורים לשוחח עמי. בפיהם סיפור הדורש הבנה, מיד לאחר שבתם תחיי
 חזרה להכרה מהתאונה, התחילה ילדתם לחלום כמעט מידי לילה חלומות רוחניים. אחד
 מהחלומות שהסעיר אותם במיוחד היה בנוגע לשמה של הילדה, כשהילדה נולדה הם החליטו על
 שם מסוים שאותו נתנו לה. כעבור שבועיים התגלה ויכוח בין ההורים לבין הסבתא ובעקבות כך החליטו
 ההורים לשנות את שם הילדה. כך שאף אדם לא קורא לה בשם הראשוני. לפני כמה ימים הילדה מספרת להם,
 שבחלום הלילה הגיע אליה דמות מסוימת ואמרה לה: תדעי לך שהשם שלך הוא כך וכך. (הילדה לא ידעה מהשם
 שניתן לה בלידתה). נפשם בשאלתם אולי זה מה שגרם וכו' ומה הם אמורים לעשות?

חיפשתי תשובה לשאלתם ומצאתי בקונטרס 'שמות יקרא' מהג"ר **יצחק זילברשטיין** שליט"א שמספר על אישה
 שהוריה קראו לה בשם עליזה. כעבור מס' שבועות חלתה התינוקת וההורים החלו לחשוש מהשם הזה כי היה לה
 פנים עליונות וחששו שילדה עליזה, בשם עליזה, גורם לעין הרע. לכן מיד לאחר שהבריאה ממחלתה ערכו ההורים
 סעודת הודיה והחליטו לשנות את שמה ובמעמד רב שהשתתף שם, שינו את שמה למרים ולמעשה כל השנים
 נקראה רק בשם החדש מרים.

לאחר נישואיה החלה לעבוד כגננת לילדים מיוחדים וכל הילדים מכירים אותה בשם מרים אולם דבר פלא אירע,
 באחד הימים החל אחד מהילדים המיוחדים לכנותה בשם עליזה... כשניסתה הגננת לתקנו ולומר לה ששמה הוא
 מרים ולא עליזה הילד התעקש ששמה הוא עליזה...

אותה מרים נשואה כמה שנים ולא זכתה לפרי בטן והחלה לחשוש שמה יש קשר לכך שהוחלף שמה, ואולי זה
 סימן מן השמיים, כי הרי הילד לעולם לא שמע ממנה את השם הזה. נפשה בשאלתה האם צריך לחזור לשם הישן
 עליזה? הגר"י זילברשטיין שאל את גיסו מרן הגר"ח **קנייבסקי זללה"ה**, ואמר לו שהעובדה שאין לאישה ילדים
 אין לזה קשר לשם, ואין צורך להתייחס למה שהילד קורא לה בשם עליזה והיא יכולה להישאר עם שמה החדש
 מרים.

הוסיף ואמר רבי **חיים קנייבסקי** שכדאי שהם יעשו פעולות וסגולות כמו הכנסת אורחים שהרי אברהם אבינו
 זכה בבן לאחר שהכניס אורחים, וכן מצוות מזוזה מסוגלת לבנים וכן כיבוד אב ואם ובעז"ה יראו ישועות.

לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוזה
 שמחה בת שרה הי"ו
 הם וילדיהם וכל אשר להם.

 סעיד אשר בן לאה הי"ו
 אורה בת סג'ורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
 מיד לאחר מנחה
 בביכני"ס **אור אבנר**
 רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
 מנחה - 18:30

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
 לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
יצחק שוחט בן סועד ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נג'ט ומשפ' הי"ו
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו
יחזקאל בן ברטה ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
 רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית - 7:00
 מנחה וערבית (סמוכות) 18:30
 בשעה 17:30 שיעור
 מהרב **דניאל קמחי שליט"א**
שיעורי תורה אחרי ערבית
 יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
תפילות בימי חול: שחרית - 7:30 מנחה - 18:30 ערבית - 19:15
שיעורי תורה שעה לפני מנחה
 רב ביהכנ"ס הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א - יום א' ב' ד'
 הרב שמשון פוקס שליט"א - יום ג' הרב נאור דרשני שליט"א - יום ה'
 הרב רפאל עגיב שליט"א - יום ה' בשעה 20:00
תפילות שבת הודש:
 שיר השירים - 17:15 מנחה - 17:30 קבלת שבת - 17:50
 שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30 מנחה ב' - 18:15 ערבית - 19:30
שיעורי תורה בשבת: הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10
נימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:50 יום ד' 20:50 יום ה' 20:30

לעילוי נשמת ר' אברהם יוסף חיים בן שלום יעקב ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.